

BIDRAG TILL
SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

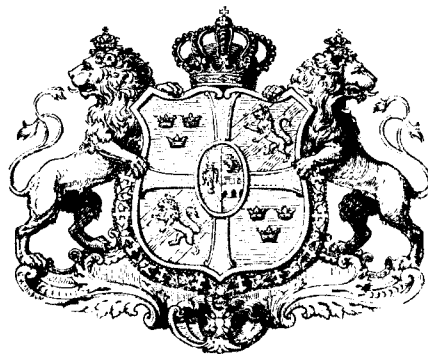
c) BERGSHANDTERINGEN.

COMMERCE-COLLEGIUM

UNDERDÅNIGA BERÄTTELSE

FÖR ÅR

1877.



STOCKHOLM,
TRYCKT HOS K. L. BECKMAN,
1879.

INLEDNING

TILL

Bidrag till Sveriges officiella statistik. C, Bergshantering. Commerce Collegii underdåniga berättelse för år ... – Stockholm : P.A. Norstedt & söner, 1859-1911.

Täckningsår: 1858-1910.

Serien bytte 1867 namn till Bergshanteringen.

Föregångare:

Bergs-Collegii underdåniga berättelse om förhållandet med bergshanteringen. – Stockholm, P. A. Norstedt & söner, 1835-1858.

Täckningsår: 1833-1857.

Efterföljare:

Bergshantering / Kungl. Kommerskollegium. – Stockholm : K. L. Beckman, 1912-1978. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1977.

Översiktspublikation:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1960.

S. 1. Tab. 1. Produktion av järnmalm, tackjärn samt vissa andra metaller 1836-1950.

S. 2. Tab. 2. Produktion av viktigare andra malmer än järnmalm samt av stenkol m. m. 1871-1950.

S. 3. Tab. 3. Produktion av viktigare järnmalm och tackjärn länsvis 1881-1950, 1000 ton.

S. 4-5. Tab. 4. Bergshantering 1896-1950.

Sveriges bergshantering år 1913 : specialundersökning / av Kommerskollegium. – Stockholm : Isaac Marcus, 1917. – 257, 108 s. – (Sveriges officiella statistik).

S. 1-85: Några historiska data rörande den svenska bergshanteringen [från äldsta tid och fram till 1915].

BIDRAG TILL
SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

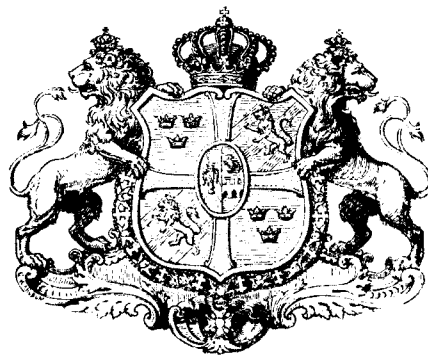
C) BERGSHANDTERINGEN.

COMMERCE-COLLEGIUM

UNDERDÅNIGA BERÄTTELSE

FÖR ÅR

1877.



STOCKHOLM,
TRYCKT HOS K. L. BECKMAN,
1879.

Innehåll.

Table des matières.

	Sid.		Pages.
1:o Jernhandteringen:		1:o Industrie du fer:	
Malmuppfordringen	4.	Production:	
Tackjernstillverkningen	12.	Minerais de fer	4.
Gjutgodstillverkningen	13.	Fonte	12.
Stångjernstillverkningen	16.	Objets moulés en fonte de seconde fusion	13.
Ståltillverkningen	17.	Fer en barres	16.
Jern- och stål-manufaktur-tillverkningen	19.	Acier	17.
Jernrörelsen på vågarne	20.	Ouvrages en fer et en acier, forgés ou laminés	19.
2:o Uppfordrad malm af annat slag än jernmalm äfvensom svafvelkis: (silfver- och bly-malmer; kopparmalm; nickelmalm; koboltmalm; zinkmalm; manganmalm; svafvelkis;)	21.	Mouvement des fers et aciers aux bureaux des poids et mesures dans les entrepôts	20.
3:o De så kallade ädlare verken, med dervid åstadkomna tillverkningar: (guld; silfver; koppar; nickel; mes-sing;)	24.	2:o Production de minerais de métaux autres que le fer, ainsi que de pyrite de fer: (minerais d'argent et de plomb, de cuivre, de nickel, de cobalt, de zinc, de manganèse; pyrite de fer;)	21.
4:o Diverse verk och tillverkningar: (kopparhamrar och kopparvalsverk; gjutgoods af annan metall än jern; bly; zink; kobolt; brunsten; svafvel; kopparvitriol; jernvitriol; rödfärg; alun; blyerts; marmor; stenkol;)	26.	3:o Production d'or, d'argent, de cuivre, de nickel, de laiton	24.
Öfversigt rörande de vid bergshandteringen åren 1873—1877 åstadkomna produkter	30.	4:o Produits divers: (cuivre battu ou laminé; objets mou-lés en métaux autres que le fer; plomb; zinc, minerais lavé et grillé; cobalt, minerais bocardé et lavé; man-ganèse, minerais moulu; soufre; sulfate de cuivre; sul-fate de fer; ocre rouge; alun; plombagine; marbres; houille;)	26.
5:o Arbetskraft: (antal arbetare använda vid bergverks- och bruks-driften; olycksfall bland dessa arbetare; ång-maskiner använda vid bergverks- och bruks-driften;)	31.	Tableau récapitulatif des produits de l'industrie minérale pour les années 1873—1877	30.
6:o Inmutningar och hvilostånd	33.	5:o Ouvriers employés dans les mines et les usines; acci-dents; machines à vapeur	31.
7:o Förändringar genom anläggning eller nedläggande af verkstäder	34.	6:o Permissions de recherches des mines, données par l'ad-ministration, et permissions obtenues de suspendre, pour un temps déterminé, les travaux dans les mines.	33.
		7:o Autorisations d'usines accordées, et autorisations d'usi-nes annulées	34.

Observations.

1 Kubikfot	= 0.02617 Mètre cube.
1 Centner (Ctr)	} = 42.50758 Kilogrammes.
= 100 Skålpund (S)	
1 Krona	} = 1.39 Franc.
= 100 öre	

STORMÄKTIGSTE, ALLERNÅDIGSTE KONUNG!

Jemnliskt nådig föreskrift får Eders Kongl. Maj:ts och Rikets Commerce-Collegium härmed afgifva underdånig Berättelse rörande Bergshandteringen i Riket för bruksåret 1877, med redogörelse, under särskilda rubriker, angående de förhållanden, som utgöra föremål för denna berättelse.

1:o. **Jernhandteringen.**a) **Malmuppfordringen.**

De grufvor, som för vinnande af jernmalm under bruksåret varit bearbetade, äro till antalet 587; och hafva, enligt hvad här nedan finnes närmare angifvet, ur dem bland dessa grufvor, i hvilka malm erhållits, och hvilka till antalet utgöra 393, uppfordrats tillsammans 17,252,940 centner 10 α bergmalm, hvarjemnte ur likaledes uppgifna malmtägrer upphemtats 127,557 centner 55 α sjö- och myr-malmer.

Grufvefältens eller Grufvornas		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	α .
Norrbottens Län:				
Gellivara Socken	Gellivara malmfält	2	1,100	—
	Summa för Norrbottens Län	2	1,100	—
Jemtlands Län:				
Offerdals Socken	Örnstolsågrufvan	1	100	—
Kalls Socken	Grötomsgrufvan	1	776	20
Tännäs Socken	Förhoppningsgrufvan	1	4,500	—
	Summa för Jemtlands Län	3	5,376	20
Gefleborgs Län:				
Torsåkers Socken	Viktorsgrufvan	1	23,312	—
	Nyängsgrufvan	1	170,228	—
	Göskegrufvan	1	53,580	—
	Noregrufvan	1	27,132	—
	Rotsvedsgrufvan	1	35,880	—
	Storbergsgrufvan	1	32,760	—
	Penninggrufvan	1	61,470	—
	Malmbergsgrufvan	1	41,739	—
	Fogelmossgrufvan	1	23,018	—
	Stollgrufvan, m. fl.	*) 13	—	—
Årsunda socken	Sjöhagsgrufvan	1	16,200	—
	Stormossgrufvan	1	12,540	—
	Summa för Gefleborgs Län	24	497,859	—
Upsala Län:				
Dannemora Socken	Dannemora malmfält	14	983,148	—
Films Socken	Augustagrufvorna	2	12,400	—

*) Utan uppgifvet malmfång.

Grufvefältens eller Grufvornas		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	℔.
	Anders Larsgrufvan	1	11,450	—
	Äldre Stynsbogruvvan	*) 1	—	—
Morkarla Socken	Stenringsgrufvorna	2	53,700	—
Alunda Socken	Ramhällsgrufvorna	6	163,690	—
Viksta Socken	Kolbomyrsgrufvan	*) 1	—	—
Tensta Socken	Rudtorps Nygrufva	1	500	—
Lena Socken	Salstagruvvan	1	9,214	—
	Kapellhagsgrufvan	1	40,593	—
	Brunna Norrgrufva	1	50,940	—
	Lennbergs Storgrufva.....	1	19,728	—
	Kalkbergsgrufvan, m. fl.	*) 4	—	—
Rasbokils Socken	Fornbygrufvan	*) 1	—	—
	Summa för Upsala Län	37	1,345,363	—
Stockholms Län:				
Forsmarks Socken	Skallbogruvvan	*) 1	—	—
Valö Socken	Vigelsbo malmfält	6	138,433	—
	Brännmossgrufvan	*) 1	—	—
Börstils Socken	Skedika grufvor	3	123,629	—
	Barkögrufvan, m. fl.	*) 8	—	—
Hargs Socken	Björstagruvvan, m. fl.	*) 4	—	—
Häfverö Socken	Herrängsgrufvorna	9	133,300	—
	Hästgrufvan, m. fl.	*) 4	—	—
Väddö Socken	Olofsgrufvan, m. fl.	*) 5	—	—
Söderby Carls Socken	Carolina- och Broby-grufvorna	*) 2	—	—
Österhanninge Socken	Utö malmfält	1	197,000	—
	D:o d:o	*) 10	—	—
	Summa för Stockholms Län	54	592,362	—
Kopparbergs Län:				
Åls Socken	Gunnarbogruvvan	*) 1	—	—
Svärdsjö Socken	Vinkärnsfältet	3	528,300	—
	D:o d:o	*) 2	—	—
	Sjögrufvan	1	53,592	—
	Lilla Björnmossgruvvan.....	*) 1	—	—
Vika Socken	Kråknäsgrufvan	1	12,888	—
	Skinnarängsgrufvan	1	8,724	—
	Hellsjögrufvan	1	6,786	—

*) Utan uppgifvet malmfång.

Grufvefältens eller Grufvornas		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.		
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	℔.	
Grangärdes Socken	Östra och Vestra Ormbergsfälten	9	560,295	—	
	Sporrgrufvan	1	10,340	—	
	Norra och Södra Grängesbergsfälten	6	357,924	—	
	Burängsbergsfältet	4	47,221	—	
	Pellgrufvan, m. fl.	*) 10	—	—	
Ludvika Socken	Ivikefältet	7	142,421	—	
	Backbergsfältet	2	13,935	—	
	Gråbergsfältet	4	267,165	—	
	Finnäsfältet	2	149,394	—	
	Norra Håksbergsfältet	1	1,540	—	
	Södra Håksbergsfältet	1	17,445	—	
	Snickargrufvan	1	21,232	—	
	Storgrufvan, m. fl.	*) 8	—	—	
	Norrbärkes Socken	Östanbergsfältet	2	50,000	—
		Siksjöbergsfältet	1	7,170	—
Nybergsfältet		2	67,005	—	
Mjällsjöbergsfältet		3	72,192	—	
Holängsfältet		1	37,900	—	
Svartbergsfältet		1	65,017	—	
Närsjögrufvan		1	9,649	—	
Nygrufvan		1	3,454	—	
Stora Tuna Socken		Tuna Hästbergsfältet	14	83,591	—
		Rommefältet	2	209,061	—
	Bråfallsgrufvan	1	49,172	60	
	Östra Snöbergsgrufvan, m. fl.	*) 5	—	—	
Säters Socken	Bispbergsfältet	1	310,532	—	
Hedemora Socken	Knappkärnsgrufvan	1	36,380	—	
	Haggrufvorna	*) 2	—	—	
Husby Socken	Rällingsbergsgrufvan	1	184,742	—	
Garpenbergs Socken	Långviksfältet	4	150,465	—	
	Rullshyttfältet	2	60,772	—	
	Jönviksgrufvan	1	48	—	
	Haggrufvan	*) 1	—	—	
	Summa för Kopparbergs Län	114	3,596,352	60	
Vestmanlands Län:					
Norbergs Socken	Risbergsfältet	7	968,372	—	

*) Utan uppgifvet malmfång.

Grufvefältens eller Grufvornas		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	℔.
	Morbergsfältet	5	335,409	—
	Klackbergsfältet	7	938,333	—
	Smörbergsfältet	1	4,589	—
	Norbergsfältet	2	189,659	—
	Kallmorafältet	7	527,242	—
	Kolningsbergsfältet	4	260,000	—
	Bålsjöbergsfältet	3	69,783	—
	Norrbergsfältet	1	100,000	—
	Vindgrufvorna	2	22,017	—
	Backgrufvan	1	3,185	—
	Andersbennings Långgrufva	1	38,392	—
	D:o Backgrufva	1	7,701	—
Vestanfors Socken	Melingsfältet	4	152,258	—
	D:o d:o	*) 1	—	—
	Östra och Vestra Stortägrufvorna	2	83,800	—
	Nedre Mattsgrufvan	1	28,000	—
	Flinthedsgrufvan	1	14,944	—
	Damsjögrufvan	*) 1	—	—
Skinnskattebergs Socken	Främshyttegrufvan	1	17,667	—
	Kullgrufvan	1	14,138	—
	Korpgrufvan	1	47,415	—
	Kärrgrufvan	1	13,020	—
	Mathällsgrufvan	1	2,910	—
	Eriksbergsgrufvan	1	29,445	—
	Bastnäsgrufvan	1	1,800	—
	Bäckegrufvan	1	64,490	—
	Stora Stripagrufvan	1	41,550	—
	Björnbäcksgrufvan	1	7,485	—
	Stora Bastnäsgrufvan	1	49,790	—
	Öfra Bastnäsgrufvan	1	25,530	—
	Herrgrufvan	1	18,200	—
	Damsjöbergsgrufvan	1	616	—
	Stora Högforsgrufvan	1	30,225	—
	Nybergsgrufvan	1	28,125	—
	Öfra Hultgrufvan	1	9,420	—
	Summa för Vestmanlands Län	69	4,145,510	—

*) Utan uppgifvet malmfång.

Grufvefältens eller Grufvornas		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.		
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	℔.	
Örebro Län:					
Nya Kopparbergs Socken	Lombergsfältet	5	176,760	—	
	D:o d:o	*) 1	—	—	
	Stjelkbergsfältet	3	100,410	—	
	D:o d:o	*) 7	—	—	
	Pingstatägts Tvåfotastensgrufvan	1	586	—	
	Svartviksfältet	6	181,850	—	
	Sundsgrufvan	1	41,240	—	
	Ställbergsfältet	3	126,810	—	
Ramsbergs Socken	Sjöändeuddegrufvan, m. fl.	*) 10	—	—	
	Tranåsfältet	1	26,344	—	
	Strossa grufva	1	50,280	—	
	Kärrgrufvefältet	2	96,000	—	
	Almgrufvan	1	3,750	—	
Lindes Socken	Åselkärens- och Ställbergsgrufvorna	*) 2	—	—	
	Gränshyttiefältet	1	69,685	—	
	D:o d:o	*) 3	—	—	
	Stripa grufvor	4	400,000	—	
	Malmbergsuddegrufvan	1	7,550	—	
	Gladkänsgrufvan, m. fl.	*) 28	—	—	
	Hjulsjö Socken	Rothkopfsbergsgrufvan	1	16,391	—
Kärrgrufvan		1	43,408	—	
Åkergrufvan		1	4,460	—	
Norra Jan Pettersgrufvan		1	44,784	—	
Stora Ånnenäsgrufvorna		3	89,434	—	
Qviddbergsgrufvan		1	70,590	—	
Spångbrogrufvan, m. fl.		*) 10	—	—	
Hellefors Socken		Björnhöjdeggrufvan	1	40,285	—
		Ställbergsgrufvan	1	33,578	—
	Gamla Sirsjöbergsgrufvan	1	24,600	—	
	Stolpbergsgrufvan, m. fl.	*) 4	—	—	
Grythytte Socken	Högbornsfältet	5	117,580	—	
	Sikbergsgrufvorna	2	2,800	—	
	Gamla Finnbergsgrufvan	1	1,000	—	
	Södra Kogrufrufvan	*) 1	—	—	
Nora Socken	Klackafältet	3	267,300	—	

*) Utan uppgifvet malmfång.

Grufvefältens eller Grufvornas		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	℔.
	Timanshyttefältet	3	58,555	—
	Skärhyttefältet	1	36,200	—
	Stribergsfältet	7	1,027,485	—
	Ringshyttefältet	6	180,042	—
	Fogdhyttefältet	2	77,360	—
	Pershyttefältet	2	111,150	—
	Hagbyfältet	2	14,600	—
	Vikersfältet	2	10,570	—
	Dalkarlsbergfältet	6	409,280	—
	Hvilarefältet	1	66,160	—
	Elgabergsgrufvorna, m. fl.	*) 24	—	—
Jernboås Socken	Slotterbergfältet	1	10,390	—
	Rösbergfältet	1	88,930	—
	Haggrufvefältet	2	115,992	—
Carlskoga Socken	Malmhöjdeguruvan	1	6,350	—
	Sandviksgrufvan	1	5,110	—
Knista Socken	Ormkullegrufvan, m. fl.	*) 11	—	—
Hidinge Socken	Hakeberget	*) 1	—	—
Qvistbro Socken	Böjgrufvan	1	100	—
	Moss- och Kärrgrufvorna	*) 2	—	—
Hammars Socken	Garpagrufvan	1	3,000	—
Vinteråsa Socken	Hesselkulla grufva	1	6,032	—
	Summa för Örebro Län	197	4,264,781	—
Vermlands Län:				
Filipstads Norra och Västra Bergslag	Nordmarksfältet	1	297,560	—
	Tabergsfältet	3	121,020	—
	Finnmossefältet	1	188,370	—
	Enggrufvefältet	1	59,425	—
	Nordgrufvan	1	26,790	—
	Nyängsgrufvan	1	71,040	—
Filipstads Östra Bergslag	Persbergs- och Yngshyttefälten	9	745,795	—
	Gåsgrufvefältet	2	93,060	—
	Limkärnsfältet	1	55,340	—
	Nyhyttefältet	2	45,010	—
	Anviksfältet	5	31,080	—

*) Utan uppgifvet malmfång.

Grufvefältens eller Grufvornas		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	℔.
	Svartsångsfältet.....	5	4,700	—
	Kroppa grufvor.....	2	127,940	—
	Dunderbacksfältet	1	98,650	—
	Pajsbergsfältet	2	2,350	—
	Långbansgrufvorna.....	3	102,900	—
	Fagerbergsgrufvan.....	1	73,330	—
	Lingrufvan	1	31,120	—
	Summa för Vermlands Län	42	2,175,480	—
Södermanlands Län:				
Floda Socken	Björnstugu Täppgrufvorna	2	18,100	—
	Stafsgrufvorna, Högsjögrufvan och Portgrufvan	4	22,511	—
	Vallfallagrufvan och Lorensbergsgrufvan... *) 2	2	—	—
Sköldinge Socken	Skalundagrufvan och Vilhelminagrufvan ...	2	64,419	—
	Kantorpsgrufvorna.....	3	68,000	—
	Oskarsgrufvan	1	30,000	—
	Elfvestagrufvan..... *) 1	1	—	—
Åkers Socken.....	Bredsjönäs Sjögrufva	1	832	—
Gåsinge Socken.....	Porthålsgrufvan.....	1	28,360	—
Svårtuna Socken	Förolagrufvan.....	1	41,528	—
Dunkers Socken	Starrsättersgrufvan	1	12,000	—
Tunabergs Socken	Lergrufvefältet	2	2,828	—
	Summa för Södermanlands Län	21	288,578	—
Östergötlands Län:				
Skällviks Socken.....	Nartorpsgrufvorna	2	153,600	—
Godegårds Socken.....	Tybblefältet	2	18,030	—
	Summa för Östergötlands Län	4	171,630	—
Jönköpings Län:				
Månsarps Socken	Taberget	18	168,233	20
Fröderyds Socken	Inglamålagrufvan.....	1	130	70
	Summa för Jönköpings Län	19	168,363	90

*) Utan uppgifvet malmfång.

Grufvefältens eller Grufvornas		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	℔.
Kronobergs Län:				
Moheda Socken.....	Gustafsbergsgrufvan.....	1	184	40
	Summa för Kronobergs Län	1	184	40
	Summa för hela Riket	587	17,252,940	10

På sätt ofvan blifvit omfördt och af här lemuade specifika tion närmare inhentas, är det sålunda erhållna beloppet bergmalm uppfordradt ur 393 af de under året arbetade grufvorna; hvaremot ur de återstående af dessa grufvor, till antalet 194, hvilka förmedlats hafva arbetats endast försvarsvis, eller försöksvis, något malmfång, så vidt uppgifvet är, icke vunnits.

Sjö- och Myr-malmer

hafva blifvit upptagna till följande belopp:

	Erhållen malm.	
	Centner.	℔.
i Calmar Län, för en masugn.....	50	—
i Jönköpings Län, för fyra masugnar.....	73,281	75
i Kronobergs Län, för fem masugnar.....	54,225	80
	Summa	127,557 55

Det för året uppgifna beloppet bergmalm understiger det under året 1876 upphemtade med 1,275,564.40 centner, äfvensom det under 1877 uppfordrade beloppet sjö- och myr-malmer understiger det under året 1876 upphemtade beloppet af sådane malmer med 84,230.38 centner.

Enligt uppgift ur Tulljournalerna äro under kalenderåret 1877 ur Riket utförda 293,889 centner jernmalm.

b) Tackjernstillverkningen.

Under bruksåret hafva varit begagnade 202 masugnar, hvaraf 4 med 2 pipor. Blåsningstiden har utgjort 37,737 dygn 8 $\frac{1}{4}$ timmar; och har tillverkningen uppgått till 8,105,280 centner 62 æ , hvaraf 192,096 centner 63 æ gjutgods, åstadkommet direkt ur masugnarna.

I nedanstående tabell, Lit. A., äro berörda förhållanden i afseende å ifrågavarande tillverkning närmare angifna, särskildt för hvarje Län, der sådan tillverkning egt rum.

Lit. A.

Tackjernstillverkningen, året 1877.

Belägenhet. Län.	Antal masugnar.		Blåsningstid.		Uppgifven tillverkning.					
	Obegagnade.	Begagnade.	Dygn.	Timmar.	Tackjern.		Gjutgods.		Summa.	
					Centner.	æ .	Centner.	æ .	Centner.	æ .
Norrbottnens	4	3	389	8	66,755	15	2,248	55	69,003	70
Vesterbottnens	2	2	326	4	47,113	80	11,958	96	59,072	76
Vesternorrlands	2	4	411	20 $\frac{1}{2}$	75,264	20	8,772	49	84,036	69
Jemtlands	1	1	34	12	1,533	89	89	34	1,623	23
Gefleborgs	19	25	5,121	14	1,224,438	5	14,060	16	1,238,498	21
Upsala	5	7	1,510	10	312,151	80	6,116	25	318,268	5
Stockholms	2	3	594	12	127,295	30	3,039	30	130,334	60
Kopparbergs	33	37	6,710	18	1,560,650	56	4,678	64	1,565,329	20
Vestmanlands	14	17	3,109	4	742,741	69	6,421	—	749,162	69
Örebro	24	49	10,223	22	2,061,222	61	50,987	78	2,112,210	39
Skaraborgs	—	1	297	—	35,139	26	6,937	74	41,977	—
Vernlands	12	26	5,268	11 $\frac{3}{4}$	1,111,496	79	15,430	10	1,126,926	89
Elfsborgs	—	2	173	—	29,334	48	760	35	30,094	83
Södermanlands	8	6	697	20	91,512	76	1,680	98	93,193	74
Östergötlands	—	4	1,454	—	274,908	35	54,027	24	328,935	59
Calmar	6	5	641	6	91,329	55	870	55	92,200	10
Jönköpings	4	8	642	2	54,839	75	767	65	55,607	40
Kronobergs	6	2	131	12	5,456	—	3,349	55	8,805	55
Summa	142	202	37,737	8 $\frac{1}{4}$	7,913,183	99	192,096	63	8,105,280	62

Den sålunda uppgifna tillverkningen understiger den för året 1876 anmälda med 186,567 centner 23 æ .

Fördelas, på sätt förut skett, tackjernstillverkningen å nedannämnda bergslager och öfriga orter i Riket, med angifvande af begagnade masugnar, blåsningstid, tillverkningsbelopp, dygnstillverkning samt medelbelopp för hvarje masugn af blåsningstid och tillverkning, med sistnämnda medelbelopp äfvensom tillverkningsbeloppen utjemnade till hela tal, så finnes förhållandet derutinnan för bruksåret 1877 hafva varit följande:

Lit. B.

Tackjernstillverkningen inom och utom Bergslag, året 1877.

	Begagnade masugnar.	Blåsningstid.		Tillverkningsbelopp.	Dygnstillverkning.	Medelbelopp för hvarje masugn.	
		Antal.	Dygn.			Timmar.	Centner.
<i>Inom Bergslag.</i>							
Vesterbergslagen i Kopparbergs Län	18	2,842	9	621,699	218,72	158	34,539
Norbergs Bergslag i Vestmanlands Län	12	2,052	4	488,749	238,16	171	40,729
Nya Kopparbergs, Hellefors, Grythytte, Hjulsjö, Lindes och Ram- bergs Bergslager i Örebro Län	22	4,618	21	985,020	213,26	209	44,774
Nora, Carlskoga, Lekohergs och Lerbäck's Bergslager i Örebro Län...	21	4,660	15	942,617	202,25	222	44,887
Filipstads Bergslag i Vermlands Län	17	3,594	22	754,370	209,84	211	44,375
Summa och medeltal	90	17,768	23	3,792,455	213,43	197	42,138
<i>Utom Bergslag.</i>							
Summa och medeltal för hela Riket	202	37,737	8 $\frac{1}{4}$	8,105,280	214,78	191	40,935
Förhållandet var år 1876:							
<i>Inom Bergslag</i>	92	17,937	5	3,769,697	210,16	195	40,975
<i>Utom Bergslag</i>	114	21,090	18 $\frac{3}{4}$	4,522,151	214,41	185	39,668
<i>För hela Riket</i>	206	39,027	23 $\frac{3}{4}$	8,291,848	212,46	188	40,252

Den största för ett verk uppgifna tillverkningen har åstadkommits vid det i Gefleborgs Län belägna, med tre masugnar försedda, Hofors jernverk, hvarest den utgjort 244,167.60 centner, med en dygnstillverkning för hvardera masugnen af 315.87 centner; hvaremot den minsta för någon verkstad anmälda tillverkningen finnes uppgifven för en masugn i Jemtlands Län, med 1,623.23 centner och en dygnstillverkning af 47.05 centner.

Utförseln af tackjern har, enligt uppgift ur Tulljournalerna, under kalenderåret 1877 uppgått till 687,583 centner.

c) Gjutgodstillverkningen.

Såsom redan blifvit omförmäldt och tabellen Lit. A utvisar, har under bruksåret 1877 vid masugnarna omedelbarligen åstadkommits gjutgods till ett sammanräknadt belopp af 192,096.63 centner. Vid de egentliga gjuterierna åter, om hvilkas anläggning anmälan hos Bergs-öfverstyrelsen egt rum, och från hvilka i följd deraf uppgifter rörande tillverkningen skolat till nämnda Styrelse ingå, har, genom tackjerns omsmältning, gjutgods under berörda år blifvit till nedan angifna belopp tillverkad:

		Centner.	ö.
Vesterbottens Län: Bygdeå Socken	Robertsfors	3,141.	62.
Vesternorrlands Län: Sköns Socken	Sund	1,258.	99
» » » »	Mohög	4,245.	35
		5,504.	34.

Jemtlands Län: Offerdals Socken	Rönnefors			
Gefleborgs Län: Gefle Stad	Gefle Gjuteri.....	10,092.	68	
» » Valbo Socken	Forsbacka.....	4,872.	98	
» » Torsåkers Socken.....	Hofors	9,391.	81	24,357. 47.
Upsala Län: Bälunge Socken	Ulfva			810. 51.
Stockholms Stad	Bergsund.....			10,130. —
Stockholms Län: Tveta Socken.....	Bränninge			2,320. —
Kopparbergs Län: Falu Stad	Falu Gjuteri	1,000.	—	
» » » »	Falu Nya Gjuteri	2,375.	—	
» » Ore Socken	Furudal	1,131.	39	
» » Grytnäs Socken	Avesta	3,734.	—	
» » Näs Socken	Lindesnäs	270.	26	
» » Garpenbergs Socken	Dormsjö	6,168.	33	
» » Norrbärkes Socken	Morgården	6,511.	83	
» » Aspeboda Socken	Wallmora	1,670.	—	
» » Stora Tuna Socken	Domnarfvet.....	8,562.	05	31,422. 86.
Vestmanlands Län: Arboga Gjuteri.....		20,546.	64	
» » Köpings Gjuteri		9,516.	—	
» » Vestanfors Socken	Fagersta.....	4,005.	92	
» » Vester Löfsta Socken	Molnebo	318.	37	34,386. 93.
Örebro Län: Ljusnarbergs Socken.....	Bångbro	1,034.	19	
» » » »	Stjernfors	75.	26	
» » Bodarne Socken.....	Laxå	2,317.	89	
» » Askers Socken.....	Brefven	8,319.	36	11,746. 70.
Skaraborgs Län: Udenäs Socken	Forsvik			7,129. 24.
Vermlands Län: Fernebo Socken.....	Finshyttan	3,117.	—	
» » Brunskogs Socken	Brunsbjergsverken	331.	27	
» » Eda Socken	Charlottenberg.....	2,052.	48	
» » Elfsbacka Socken.....	Elfsbacka	1,105.	52	
» » Rämens Socken	Liljendal.....	965.	58	
» » Stafnäs Socken	Stömned.....	422.	19	7,994. 4.
Göteborgs och Bohus Län: Göteborgs Stad	Göteborgs Mekaniska verkstad	18,789.	31	
» » » Partilleds Socken	Jonsered	2,052.	—	20,841. 31.
Södermanlands Län: Åkers Socken	Åker	5,200.	—	
» » Frustuna Socken.....	Ehrendal	3,140.	51	
» » Lilla Mellösa Socken.....	Hellefors	9,584.	29	
» » Tunabergs Socken.....	Näfveqvarn	25,546.	28	
» » Kila Socken.....	Stafsjö.....	4,225.	46	47,696. 54.
Östergötlands Län: Risinge Socken	Finspång	45,758.	—	
» » Motala Socken.....	Motala	11,553.	19	
» » Qvillinge Socken	Hult	767.	37	58,078. 56.

				Centner.	℔.
Calmar Län:	Gärdserums Socken	Forseström	2,105.	65	
»	»	Lofta Socken	Öfverrum	8,485.	80
»	»	Hallingsbergs Socken	Ankarsrum	22,580.	31
»	»	Vimmerby Socken	Storebro	3,300.	—
»	»	Döderhults Socken	Oskarshamn	3,425.	11
»	»	Långemåla Socken	Hornsö	126.	66
»	»	Ljungby Socken	Fredriksström	1,669.	—
					41,692. 53.
Jönköpings Län:	Ingatorps Socken	Bruzaholm	3,998.	94	
»	»	Gnosjö Socken	Häryd	4,839.	70
»	»	Åsenhöga Socken	Marieholm	1,786.	—
»	»	Käreda Socken	Åminne	2,450.	04
					13,074. 68.
Kronobergs Län:	Öja Socken	Gemla	562.	—	
»	»	Skatelöfs Socken	Huseby	1,950.	—
»	»	Nottebäcks Socken	Klafreström	1,218.	17
»	»	Lenhofda Socken	Säfsjöström	600.	—
»	»	Moheda Socken	Torp	4,766.	—
»	»	Sandsjö Socken	Örmo	12,566.	—
					21,662. 17.
Blekinge Län:	Lösens Socken	Lyckeby	1,743.	—	
»	»	Jemshögs Socken	Olofström	1,650.	—
					3,393. —
Malmöhus Län:	Malmö Gjuteri		18,116.	—	
»	»	Ystads Gjuteri	4,335.	—	
»	»	Helsingborgs Gjuteri	12,225.	—	34,676. —
Kristianstads Län:	Kristianstads Gjuteri				13,725. —
				Summa	393,875. 66.

På grund af hvad Collegium i sin underdåniga berättelse angående bergshandteringen för år 1874 anført derom, att åtskilliga med här ifrågavarande fabriksinrättningar jemförliga verkstäder finnes inom Riket anlagda, utan att om anläggningen af desamma gjorts sådan anmälan, som senast i Kongl. Förordningen angående utsträckt frihet för bergshandteringen den 20 September 1859 § 1 och Kongl. Förordningen angående utvidgad näringsfrihet den 18 Juni 1864 § 10 vore föreskrifven, hvadan dessa verkstäder, hvilka i de flesta fall torde af vederbörande hafva betraktats såsom hänförliga till den klass af fabriksinrättningar, som i Kongl. Hallordningen den 2 April 1770 Art. II § 1 samt i Fabriks- och Handtverksordningen den 22 December 1846 § 18 afsetts, och å hvilka föreskrifterna i Kongl. Förordningen den 18 Juni 1864 § 9 egt tillämplighet, icke kunde, vid slikt förhållande, vara att räkna till sådana inrättningar, med hvilka Bergs-öfverstyrelsen hade befattning, samt att följaktligen uppgifterna om tillverkningen vid dessa verkstäder icke håller syntes böra, under nu gällande bestämmelser härutinnan, i berättelsen angående bergshandteringen upptagas, men att emellertid ett sammanförande på ett ställe af uppgifterna om den årliga tillverkningen vid samtliga här åsyftade verkstäder för bearbetande af mineralrikets alster vore egnadt att i fråga om hela beloppet af tillverkningen gifva, bland annat, en lättare öfversigt, har Collegium äfven nu vidtagit den anordning, att i Collegii underdåniga berättelse angående

Fabriker och Manufakturer kommer att, jemte tillverkningen vid deri hittills omförmälda slag af mekaniska verkstäder, under rubriken »Gjuterier och Mekaniska verkstäder» uppgifvas äfven tillverkningen vid de under här ofvan anförda rubrik, lit. c), hörande verkstäder, med anmärkning, att denna senare tillverkning är, såsom åstadkommen vid verkstäder tillhörande bergshandteringen, jemväl i berättelsen rörande denna handtering upptagen.

d) Stångjernstillverkningen.

Under bruksåret 1877 hafva 317 stångjernsverk, med 821 smälthårdar eller smältugnar, varit begagnade; och har stångjernstillverkningen uppgått till 5,288,900 centner 36 æ , enligt hvad i nedanstående tabell, Lit. C., finnes närmare angifvet.

Lit. C. Stångjernstillverkningen, året 1877.

Län.	Obe- gagnade verk.	Begagnade		Uppgifven tillverkning.	
		Verk.	Hårdar eller ugnar.	Centner.	Æ.
		Antal.	Antal.		
Norrbottens	3	5	14	19,552	61
Vesterbottens	3	4	7	35,121	85
Vesternorrlands	4	13	30	68,580	87
Jemtlands	—	2	2	874	42
Gefleborgs	25	38	104	568,189	50
Upsala	1	13	47	234,669	87
Stockholms	1	6	15	90,861	17
Kopparbergs	23	41	¹⁾ 111	640,406	38
Vestmanlands	20	27	²⁾ 87	859,946	45
Örebro	23	44	122	1,145,851	4
Skaraborgs	5	5	7	20,334	44
Vermlands	52	44	132	805,764	70
Elfsborgs	7	8	14	85,689	87
Göteborgs och Bohus	2	—	—	—	—
Södermanlands	6	7	10	32,554	71
Östergötlands	11	22	³⁾ 57	371,371	62
Calmar	4	13	⁴⁾ 26	113,027	58
Jönköpings	5	13	21	47,446	5
Kronobergs	3	10	12	26,199	14
Blekinge	—	2	3	122,458	9
Summa	198	317	821	5,288,900	36

Denna tillverkning öfverstiger den för nästföregående året upptagna med 291,615.06 centner. De största tillverkningsbeloppen äro uppgifna: för Ramnäsverken i Vestmanlands Län, med 191,098.70 centner, för Bofors och Björkborns bruk i Örebro Län, med tillsammans 171,188.07 centner och derjemte 25,983.24 centner jern, utvalsadt af smältstycken från andra verk; för de i Vermlands Län belägna s. k. Uddeholms-

¹⁾ Deraf 2 pnddelugnar.

²⁾ Deraf 3 pnddelugnar.

³⁾ Deraf 6 pnddelugnar.

⁴⁾ Deraf 7 pnddelugnar.

verken, af hvilka sju under året varit begagnade, med tillsammans 152,096.81 centner; för Degerfors jernverk i Örebro Län, med tillsammans 110,586.10 centner och derjemnte 40,859.66 centner jern, utvalsadt af smältstycken från andra verk; för Haddeboverken i samma Län, med 113,829.83 centner; varande deremot det minsta tillverkningsbeloppet för något verk uppgifvet för ett bruk i Calmar Län, med 104 centner.

Med åberopande af hvad i de underdåniga berättelserna för åtskilliga föregående år blifvit anfördt angående ej mindre det förhållandet, att vissa till denna gren af jernhandteringen hörande verk på senare tider börjat användas utelutande eller i betydligare omfattning för tillverkandet af smältstycken, hvilka, der de ej disponerades direkt för export, hufvudsakligen vid andra, med valsverk försedda, verkstäder välldes och utarbetades, än ock svårigheten att med den form, i hvilken uppgifterna härom inkomme, och i anseende till berörda fördelning af tillverkningsarbetet, kunna, med nöjaktig tillförlitlighet, för alla förekommande fall beräkna, huru stort belopp af här åsyftade tillverkning borde under artikeln »Stångjern» upptagas, samt med omförmälände, att särskildt upptagna belopp tillverkade smältstycken blifvit i ofvan utförda summa tillverkadt stångjern inräknade, endast för så vidt bestämdt angifvits, att dessa smältstycken antingen inom landet förarbetats till något slags manufaktur eller vore afsedda att i oförändradt skick exporteras; får Collegium för öfrigt i hithörande afseende anmäla, att för nu ifrågavarande år, förutom nyssnämnda, i summa stångjern upptagna, tillverkning af smältstycken, hvilken utgör tillsammans 14,523 centner 25 q , en tillverkning af smältstycken, af hvilka utan tvifvel den öfvervägande andelen blifvit inom landet till stång- eller ämnes-jern förarbetad, finnes särskild uppgifven

för Norrbottens	Län af	14,067.15	centner.
» Vesterbottens	» »	281.95	»
» Vesternorrlands	» »	22,525.61	»
» Gefleborgs	» »	527,268.87	»
» Upsala	» »	19,364.92	»
» Stockholms	» »	1,144.08	»
» Kopparbergs	» »	557,814.86	»
» Vestmanlands	» »	391,896.65	»
» Örebro	» »	189,621.77	»
» Vermlands	» »	642,336.20	»
» Elfsborgs	» »	54,139.43	»
» Södermanlands	» »	1,634.—	»
» Östergötlands	» »	22,411.91	»
» Calmar	» »	14,427.10	»

Summa 2,458,934.50 centner.

e) Ståltillverkningen.

I likhet med hvad i de underdåniga Berättelserna för de trenne nästföregående åren egt rum, hafva uppgifterna om ståltillverkningen, hvilka dessförinnan varit i en gemensam tabell sammanförda med uppgifterna om manufaktur-tillverkningen, nu blifvit i en tabell för sig upptagna, dervid, i öfverensstämmelse med hvad förut skett och enär de inkomna uppgifterna härutinnan icke lemna stöd för någon sär-

skild fördelning efter metallens hårdhetsgrad, beloppen af de enligt Bessemers metod åstadkomna tillverkningarna samtliga hänförs till artikeln stål; och har, enligt hvad den sålunda upprättade tabellen, Lit. D., närmare utvisar, tillverkning af stål under året åstadkommits vid 27 verk till ett belopp af 523,497 centner 1 \mathfrak{c} .

Lit. D.

Ståltillverkningen, året 1877.

Län.	Be- gag- nade verk.	Uppgifven tillverkning.							
		Bessemer-stål.		Martin-stål.		Andra slag.		Summa.	
		Antal.	Centner.	\mathfrak{c} .	Centner.	\mathfrak{c} .	Centner.	\mathfrak{c} .	Centner.
Vesternorrlands	1	—	—	—	—	1) 272	8	272	8
Gefleborgs	2	178,708	72	—	—	—	—	178,708	72
Upsala	2	—	—	—	—	2) 5,415	84	5,415	84
Kopparbergs	4	85,580	94	—	—	3) 3,137	60	88,718	54
Vestmanlands	3	75,606	60	—	—	4) 16,213	5	91,819	65
Örebro	4	27,332	52	—	—	2,284	—	29,616	52
Vermlands	7	32,593	5	65,620	10	20,672	17	118,885	32
Elfsborgs	2	—	—	—	—	8,767	34	8,767	34
Östergötlands	2	—	—	—	—	1,293	—	1,293	—
Summa	27	399,821	83	65,620	10	58,055	8	523,497	1

Det sammanlagda beloppet af denna tillverkning understiger beloppet af år 1876 tillverkad stål med 42,719.79 centner. De under rubriken Bessemer-stål upptagna tillverkningarna hafva åstadkommits å nedannämnda ställen, med följande belopp, nemligen:

Vid Iggesund i Gefleborgs Län.....	41,429.75	centner.
» Sandviken i D:o D:o.....	137,278.97	»
» Abäckshyttan i Kopparbergs Län.....	7,959.—	»
» Ulfshyttan i D:o D:o.....	26,606.04	»
» Kloster i D:o D:o.....	51,015.90	»
» Vestanfors i Vestmanlands Län.....	75,606.60	»
» Bångbro i Örebro Län.....	27,199.56	»
» Carlsdal i D:o D:o.....	132.96	»
» Björneborg i Vermlands Län.....	14,710.40	»
» Gustafsfors i D:o D:o.....	4,391.53	»
» Nykroppa i D:o D:o.....	13,491.10	»

Summa 399,821.83 centner.

1) Garfstål.

2) Deraf 517.21 centner gjutstål.

3) Deraf 833 centner brännstål och 2,304.60 centner gjutstål.

4) Deraf 8,700 centner puddelstål och 7,513.05 centner brännstål.

f) Jern- och Stål-manfakturtillverkningen.

För tillverkningen af jern- och stål-manufaktur hafva under bruksåret 1877 varit begagnade 218 verk; och är den vid dessa verk åstadkomna tillverkningen af nämnda slag uppgifven till ett sammanräknadt belopp af 929,076.19 centner enligt hvad nedanstående tabell, Lit. E, närmare utvisar:

Lit. E.

Jern- och Stål-manfakturtillverkningen, året 1877.

L ä u.	Be- gagnade verk.	Uppgifven tillverkning.											
		Jernvägsskenor.		Plåt.		Spik.		Redskapssmide.		Diverse annan manufaktur.		Summa.	
		Antal.	Centner.	℔.	Centner.	℔.	Centner.	℔.	Centner.	℔.	Centner.	℔.	Centner.
Norrbottnens	5	—	—	—	—	1,199	34	230	7	1,137	1	2,566	42
Vesterbottnens	3	—	—	—	—	755	24	—	—	1,882	2	2,637	26
Vesternorrlands	12	—	—	200	5	2,434	56	95	85	11,571	4	14,301	50
Jemtlands	2	—	—	—	—	8	41	—	—	363	49	371	90
Gefleborgs	14	—	—	—	—	4,432	47	—	—	¹⁾ 159,332	83	163,765	30
Upsala	4	—	—	—	—	—	—	—	—	3,354	65	3,354	65
Stockholms	2	—	—	—	—	512	84	—	—	239	—	751	84
Kopparbergs	18	²⁾ 6,238	15	58,406	95	11,316	25	9,195	96	4,102	44	89,259	75
Vestmanlands	6	—	—	33,406	79	10,267	60	5,723	53	62,978	48	112,376	40
Örebro	23	—	—	32,827	4	11,315	62	2,578	91	15,024	79	61,746	36
Skaraborgs	6	—	—	—	—	14,333	46	208	63	2,276	54	16,818	63
Vermlands	33	—	—	—	—	52,652	69	3,034	1	34,904	34	90,591	4
Elfsborgs	10	—	—	—	—	3,976	69	4,348	1	5,861	87	14,186	57
Göteborgs och Bohus	3	—	—	—	—	125	—	5,359	27	1,052	19	6,536	40
Södermanlands	8	—	—	10,000	—	6,326	29	1,585	38	1,209	89	19,121	56
Östergötlands	24	—	—	85,955	61	48,858	93	399	8	³⁾ 15,539	37	150,752	99
Calmar	13	—	—	—	—	23,382	66	4,370	70	⁴⁾ 35,790	15	63,543	51
Jönköpings	11	—	—	9	59	1,021	69	1,543	12	5,286	2	7,860	42
Kronobergs	14	—	—	—	—	3,481	—	415	58	3,004	98	6,901	56
Blekinge	4	—	—	21,826	20	43,152	—	—	—	371	87	65,350	7
Kristianstads	1	—	—	—	—	—	—	—	—	14,310	—	14,310	—
Malmöhus	2	—	—	—	—	—	—	—	—	21,972	—	21,972	—
Summa	218	6,238	15	242,632	23	239,552	74	39,088	10	401,564	97	929,076	19

Det sammanlagda beloppet af här ofvan uppgifna manfakturtillverkning understiger beloppet af motsvarande tillverkning för nästföregående året med 71.01 centner.

¹⁾ Deraf 68,274.04 centner maskindelar, jernvägshjulringar och axlar, af Bessemer-stål.

²⁾ Af Engelska, kasserade jernvägsskenor, belagda å hufvud och fot med Bessemerstål, 2,600 centner.

³⁾ Deraf 9.78 centner jernduk.

⁴⁾ Deraf 27,800 centner jerntråd.

Beträffande jernrörelsen på vågarna, så har under bruksåret 1877, enligt inkomna uppgifter, dermed förhållit sig på sätt i nedanstående tabell, Lit. F. finnes angifvet, nemligen:

Lit. F.

Jernrörelsen på vågarna, året 1877.

	Stångjern.		Jern-manufaktur.		Summa.			Stångjern.		Jern-manufaktur.		Summa.	
	Centner.	℔.	Centner.	℔.	Centner.	℔.		Centner.	℔.	Centner.	℔.	Centner.	℔.
Inventarium från år 1876	811,903	20	179,050	61	990,954	41							
ffrån bruken inkommet på vågarna	2,070,444	54	430,911	80	2,501,356	34							
Summa	2,882,348	34	609,962	41	3,492,310	75							
Af jernexporten året 1877 utgick från:													
Stockholms våg	272,749	28	31,039	77	303,789	5							
Göteborgs våg	892,438	98	317,196	74	1,209,635	72							
De öfriga stapelstadsvågarna	261,353	10	23,089	72	284,442	82							
Köpings, Strömsholms och Vesterås uppstadsvågar, tillsammans	208,195	35	7,469	35	215,664	70							
S:a jernexport från vågarna	1,634,736	71	378,795	58	2,013,532	29							
							Afgått till export	1,634,736	71	378,795	58	2,013,532	29
							Uttaget till inrikes förbrukning	64,778	29	33,505	84	98,284	13
							Inventarium vid smidesårets slut	1,182,833	34	197,660	99	1,380,494	33
							Summa	2,882,348	34	609,962	41	3,492,310	75
							Af inventariejernet vid smidesårets slut tillhörde:						
							Stockholms våg	223,835	87	35,270	—	259,105	87
							Göteborgs våg	448,514	89	104,563	2	553,077	91
							De öfriga stapelstadsvågarna	490,686	23	38,514	66	529,200	89
							Uppstadsvågarna	19,796	35	19,313	31	39,109	66
							S:a inventarium d. 31 1877	1,182,833	34	197,660	99	1,380,494	33

Den i tabellen här upptagna posten för export af stångjern och manufaktur, 2,013,532.29 centner, angifver endast beloppet af de till någotdera af dessa artikelslag hörande effekter, hvilka, efter att hafva varit vågförda, blifvit exporterade, och innefattar således icke den del af jernexporten, som egt rum utan vågföring af effekterna. Rörande denna senare del af jernexporten, hafva icke för nu ifrågavarande tid, eller för bruksår, erhållits så fullständiga uppgifter, att de kunna tjena till grund för beräkandet af här åsyftade jernexport i sin helhet för sagda tid, eller för bruksår, hvilken årsindelning äfven för den tid denna berättelse omfattar skolat ligga till grund för räkenskapernas förande vid jern- och metallvågarna. I fråga om jernexporten i dess helhet för kalenderåret 1877, torde få hänvisas till derom meddelade specifika uppgifter i Collegii underdåniga berättelse angående Utrikes Handeln och Sjöfarten.

2:o. Uppfordrad malm af annat slag än jernmalm äfvensom svafvelkis.

Uti de för vinnande af annan malm än jernmalm eller af svafvelkis arbetade grufvor hafva af dessa mineralier erhållits följande belopp, nemligen:

		Grufvefältens eller Grufvornas		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
Belägenhet.		Benämning.		Antal.	Centner.	℔.
Silfver och Bly-malmer: = (ur 30 grufvor) 209,815.80 centner.	Kopparbergs Län:					
	Stora Schedvi Socken	Augustaschachtet	1	915	—	
	Norrbärkes Socken	Svartgrufvan	1	2,260	—	
	S:a för Kopparbergs Län		2	3,175	—	
	Vestmanlands Län:					
	Sala Socken.....	Sala Silfververks grufvor...	5	142,230	80	
	S:a för Vestmanlands Län		5	142,230	80	
	Örebro Län:					
	Ljusnarsbergs Socken	Kafveltorps grufvor	3	8,188	—	
	Hammar Socken.....	Valdemarsgrufvan.....	1	3,500	—	
Hammar o. Lerbäckes S:r	Åmmebergsfältet	19	52,722	—		
Östergötlands Län:						
Godegårds Socken						
S:a för Örebro och Östergötlands Län		23	64,410	—		
Summa för Riket		30	209,815	80		
Koppar-malm: = (ur 25 grufvor) 669,246.56 centner.	Jemtlands Län:					
	Kalls Socken	Bjelkesfältet	1	9,997	8	
	Åre Socken	Brattvalls skärpning	1	1,538	12	
		Fröåfältet	1	2,040	80	
	S:ma för Jemtlands Län		3	13,576	—	
	Kopparbergs Län:					
	Kopparbergs Socken	Stora Kopparbergs grufva	1	464,096	—	
Garpenbergs Socken	Garpenbergs grufvevarp.....	1	220	—		
Stora Tuna Socken	Fogelebsgrufvan	1	2,150	—		
S:ma för Kopparbergs Län		3	466,466	—		

Grufvefältens eller Grufvornas		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	℔.
Örebro Län:				
Ljusnarsbergs Socken	Ljusnarsbergsfältet	2	11,205	—
	d:o d:o	¹⁾ 1	—	—
	Kafveltorpsfältet	4	17,396	—
			²⁾ 4,966	50
Hjulsjö Socken	Johannisbergsgruftan	¹⁾ 1	—	—
	Fredriksbergsgruftan	¹⁾ 1	—	—
Hellefors Socken	Vestergruftan	¹⁾ 1	—	—
Jernboås Socken	Mellangruftan (i Haggrufvefältet)	1	2,450	—
	S:ma för Örebro Län	11	36,017	50
Södermanlands Län:				
Tunabergs Socken	De Beschiska gruftan	1	³⁾ 8,320	—
	S:a för Södermanlands Län	1	8,320	—
Östergötlands Län:				
Värna Socken	Bersbo Storgrufta	1	55,853	50
	Steffenburgsgruftan	1	21,458	25
Björnsätters Socken	Grönhögsgruftan	1	46,402	—
Åtvids Socken	Varpgruftan	1	13,282	—
	S:a för Östergötlands Län	4	136,995	75
Calmar Län:				
Gladhammars Socken	Gladhammarsgrufvorna	5	4,226	31
Misterhults Socken	Solstadsgruftan	1	3,000	—
	S:ma för Calmar Län	6	7,226	31
Jönköpings Län:				
Alsheda Socken	Klefva grufta	1	645	—
	S:ma för Jönköpings Län	1	645	—
	Summa för Riket	29	669,246	56
Nickel-malm:				
(ur 11 grufvor) 142,390 centner:				
Kopparbergs Län:				
Leksands Socken	Slättbergsfältet	5	41,682	—
Stora Tuna Socken	Kusofältet	2	13,989	—
	S:a för Kopparbergs Län	7	55,671	—
Södermanlands Län:				
Frustuna Socken	Alsgrufvorna	2	3,770	—
	Mariegruftan	1	3,714	—
	S:a för Södermanlands Län	3	7,484	—

¹⁾ Utan uppgifvet malmfång.

²⁾ Malmen innehållande jemte koppar äfven bly och zink.

³⁾ Malmen jemväl kobolthaltig.

	Grufvefältens eller Grufvornas		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
	Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	℔.
Kobolt-malm: = (ur 1 grufva) 3,595.32 centner.	Jönköpings Län:				
	Alsheda Socken	Klefva grufva	1	79,235	—
		S:ma för Jönköpings Län	1	79,235	—
		Summa för Riket	11	142,390	—
Kobolt-malm: = (ur 1 grufva) 3,595.32 centner.	Calmar Län:				
	Gladhammars Socken.....	Gladhammars grufvefält.....	1	3,595	32
		S:ma för Calmar Län	1	3,595	32
		Summa för Riket	1	3,595	32
Zink-malm: = (ur 23 grufvor) 940,206 centner.	Kopparbergs Län:				
	Norrbärkes Socken	Svartgrufvan	1	600	—
		S:a för Kopparbergs Län	1	600	—
	Örebro Län:				
	Ljusnarsbergs Socken.....	Kafveltorpsfältet	2	1,226	—
	Hammars Socken	Waldemarsgrufvan	1	11,500	—
	Lerbäcks o. Hammars S:r	Åmmebergsfältet	16	926,880	—
	Östergötlands Län:				
	Godegårds Socken.....		3		
		S:ma för Örebro och Östergötlands Län	22	939,606	—
	Summa för Riket	23	940,206	—	
Mangan-malm (Brunsten): = (ur 3 grufvor) 19,272 centner.	Kopparbergs Län:				
	Norrbärkes Socken	Svartgrufvan	1	1,000	—
		S:a för Kopparbergs Län	1	1,000	—
	Jönköpings Län:				
	Ödestugu Socken	Spexeryds o. Hohultsgrufvor	2	18,272	—
		S:ma för Jönköpings Län	2	18,272	—
	Summa för Riket	3	19,272	—	
Svafvel-kis: = (ur 2 grufvor) 41,796 centner.	Kopparbergs Län:				
	Kopparbergs Socken	Stora Kopparbergs grufva..	1	35,796	—
		S:a för Kopparbergs Län	1	35,796	—
	Örebro Län:				
	Ervalla Socken	Lycehemmans svafvelkisbrott	1	6,000	—
		S:ma för Örebro Län	1	6,000	—
	Summa för Riket	2	41,796	—	

1) Från beloppet uppfordrad zinkmalm är här afräknad ett belopp ur samma malm utsofrad blymalm.

3:o. De så kallade Ädlare verken, med dervid åstadkomna tillverkningar.

a) Guld.

Vid *Konung Gustaf III:s Silfververk* i Falun hafva erhållits 10 π 16 ort 45 korn guld. Tillverkningen är afradsfri.

b) Silfver.

Vid *Konung Gustaf III:s Silfververk* i Falun har åstadkommits en tillverkning af 634 π 27 ort silfver. Tillverkningen är afradsfri.

Löfås Silfververk i Schedvi Socken och Kopparbergs Län. Tillverkningen af silfver har här utgjort 25 π 62 ort, hvaraf afrad skolat erläggas med $\frac{1}{30}$ af tillverkningen.

Sala Silfververk i Vestmanlands Län: Grufvebrytningen har härstädes drivits i 46 arbetsrum i Sala odalfälts grufvor och för Sala bergslags räkning. Af dessa arbetsrum hafva tillhört: Torgschachtsgrufvan 1, Storgrufvan 40, Carlsschachtsgrufvan 3, Forsselles sänkning 1 och Käringsorten i Grefve Bjelkes stoll 1; samt varit brutna: på malm 29, för undersökning af fyndig klyft 8, och för åvägbringande af kommunikationer 9. Orter hafva blifvit drifna till en sammanräknad längd af 552.75 fot. Sänkingsarbeten hafva drivits till ett sammanlagdt djup af 38.25 fot. Grufvebrytningen för året har utgjort 51,048 tunnor fyndigt och 2,205 tunnor ofyndigt berg. Ur det brutna berget hafva blifvit utsofrade 138,886.8 centner vaskmalm och 3,444 centner stufmalm.

För blysmältningen hafva från de förberedande processerna blifvit uppförda 15,026 centner stuff, sliger och skärsten, hvaraf, efter drifning och finering, erhållits 1,342 π 27 ort bergfint silfver.

Den egentliga afraden utgör $\frac{1}{10}$ af tillverkningen.

Ett större ras eller klyftfall har under året inträffat i Sala Storgrufva och Drottningsschachtet emellan Ulrikas fältort och Första Bottnen, så att schachtets nedra del tillsvidare blifvit osäker, hvadan uppfordringen efter djuparbeten måst under tiden ske genom Carlsschachtet

Af silfververkets ränteersättningsfond, som, enligt nådigt Bref till Kammar- och Commerce-Collegierna den 28 Mars 1873, skolat vid utgången af kalenderåret 1873 anses vara fullbildad och vid sistnämnde tid uppnått ett kapitalbelopp af 330,531 kronor 50 öre, äro, enligt inkommen räkenskap öfver sagda fond, hos Sala bergslag innestående ett kapitalbelopp af 118,057 kronor 50 öre, samt återstoden 212,474 kronor, placerad dels mot skuldförbindelser, inteknade i fastigheter å landet, dels i Riksgäldskontorets samt Wexjö Hypoteksförenings obligationer.

Hellefors Silfververk i Hellefors Socken och Örebro Län: Enligt Kongl. Bref den 8 Januari 1877, har, på vederbörandes ansökning, i Näder medgifvits nedläggning af detta verk; men någon anmälan, att nedläggning egt rum har ännu icke till Collegium inkommit. Emellertid har icke häller under nu ifrågasvarande år, så vidt uppgifvet är, vare sig något arbete i de till verket hörande grufvor eller någon tillverkning af silfver vid verket åstadkommits.

Sammanräknade silvertillverkningen inom Riket har för året sålunda utgjort 2,002 π 16 ort.

c) **Koppar.**

Gustafs och Carlbergs Kopparverk i Åre Socken och Jemtlands Län: Vid den till detta verk hörande, i Kalls Socken och nämnda Län belägna, Huså kopparhytta hafva nedsmälts 13,576 centner stuffmalm samt 391.80 centner slig, hvaraf erhållits 395 centner 72 $\frac{1}{2}$ garkoppar.

Stora Kopparberget i Kopparbergs Län: Antalet af de under året i Stora Kopparbergs grufva brutna arbetsrum har uppgått till 95, af hvilka drifvits: 67 på malmfång, 17 på försök, 8 för vinnande af kommunikationer samt 3 för vinnande af svafvelkis. Af dessa arbetsrum hafva 74 drifvits i fast klyft och 21 i ras. Berguppfordringen har uppgått till 1,023,219 centner, af hvilka erhållits i nästföregående tabell för denna grufva upptagna 464,096 centner malm och 35,796 centner svafvelkis. Koppertillverkningen vid verket uppgifves till 7,721 centner 32 $\frac{1}{2}$ genom smältning raffinerad koppar och 1,719 centner 3 $\frac{1}{2}$ genom lakning och utfällning åstadkommen koppar, eller tillsammans 9,440 centner 35 $\frac{1}{2}$ garkoppar.

Vid *Korsnäs Slaggbrukshytta* i Vika Socken och Kopparbergs Län hafva tillverkats 14 centner 35 $\frac{1}{2}$ skärsten.

Vid *Garpenbergs Kopparverk* i Garpenbergs Socken och Kopparbergs Län hafva tillverkats 9 centner 5 $\frac{1}{2}$ garkoppar.

Ljusnarsbergs Kopparverk i Ljusnarsbergs Socken och Örebro Län: Vid detta verk hafva tillverkats 294 centner 93 $\frac{1}{2}$ garkoppar.

Kafveltorps Kopparverk i samma Socken: Härstädes hafva tillverkats 1,417 centner 95 $\frac{1}{2}$ garkoppar.

Vid *Tunabergs Kopparverk* i Tunabergs Socken och Södermanlands Län har tillverkats 75 centner 35 $\frac{1}{2}$ garkoppar och 407 centner 50 $\frac{1}{2}$ skärsten.

Åtvidabergs Kopparverk i Åtvids Socken och Östergötlands Län: Vid detta verk hafva nedsmälts 65,821 centner 50 $\frac{1}{2}$ malm från Bersbo malmfält, 52,488 centner 30 $\frac{1}{2}$ malm från Grönhögsgrufvan, 13,234 centner malm från Varpgrufvan samt 38,152 centner oren slagg och ugnsgods, eller tillsammans 169,695 centner 80 $\frac{1}{2}$ kopparhaltigt gods. Af 47,490 centner 60 $\frac{1}{2}$ rostad skärsten och 1,345 centner garkrats och härdgods har i en råkopparugn under 220 blåsningsdygn erhållits 6,263 centner råkoppar, hvarjemnte ur nasar, bildade i råkopparugnen, vid smältning i nashärd utbringats 153 centner råkoppar. Den sålunda tillverkade råkopparn, utgörande 6,416 centner, har tillika med 12 centner 79 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ skrotkoppar behandlats i garugn, hvarvid erhållits 5,591 centner 30 $\frac{1}{2}$ garkoppar.

Enligt hvad nu blifvit omförmäldt, är koppertillverkningen i Riket under ifrågavarande år att upptaga till 17,224 centner 65 $\frac{1}{2}$ garkoppar.

För tillverkningen vid Åtvidaberg hafva åtnjutits frihetsår. Huruvida för det vid Korsnäs åstadkomna slaggbruk tionde blifvit påförd är icke uppgifvet. För tillverkningen vid öfriga här nämnda verk är afraden bestämd till $\frac{1}{30}$ af tillverkningsbeloppet, utom i hvad angår Gustafs- och Carlbergs Kopparverk, der den skolat erläggas med $\frac{1}{60}$ af sagda belopp.

d) **Nickel.**

Sågmyre Nickelverk i Leksands Socken och Kopparbergs Län: Tillverkningen har här utgjort 592 centner 35 $\frac{1}{2}$ nickelspeis.

Vid *Löfholms Nickelverk* i Brännkyrka Socken och Stockholms Län hafva nedsmälts 1,076 centner nickelmalm, hvaraf erhållits 378 centner skärsten.

Klefva Nickelverk i Alsheda Socken och Jönköpings Län: Ur Klefva grufva hafva blifvit uppfordrade 79,235 centner nickelmalm. Vid verket hafva nedsmälts 89,736 centner 70 æ nickelmalm, hvaraf erhållits 25,930 centner skärsten. Af 23,740 centner 80 æ skärsten hafva under bruksåret blifvit tillverkade 1,441 centner 50 æ koncentrationssten, 412 centner 50 æ tärningsnickel och 533 centner 63 æ pulvernicket.

Den uppgifna tillverkningen under året har sålunda, oberäknadt förberörda belopp skärsten, utgjort 592 centner 35 æ nickelspeis, 1,441 centner 50 æ koncentrationssten, 412 centner 50 æ tärningsnickel och 533 centner 63 æ pulvernicket.

Endast för tillverkningen vid Sägmyre och Klefva Nickelverk har afrad skolat utgå, med $\frac{1}{30}$ af tillverkningen.

e) Messing.

Tillverkningen här af har utgjort:

	Centner.	æ .	ort.
Vid <i>Skultuna Messingsbruk</i> i Skultuna Socken och Vestmanlands Län ...	4,489.	51.	—
» <i>Torshammars</i> Manufakturverk i samma Län	1) 31.	65.	5.
» <i>Gusums Messingsbruk</i> i Ringarums Socken och Östergötlands Län ...	1,482.	66.	—
	<u>Summa 6,003.</u>	82.	5.

4:o. Diverse Verk och Tillverkningar.

Kopparhamrar och Kopparvalsverk.

Tillverkningen vid dessa verk har utgjort:

	Centner.	æ .
Vid <i>Skultuna</i> i Vestmanlands Län	5,174.	61.
» <i>Granefors</i> i Blekinge Län	1,220.	41.
	<u>Summa 6,395.</u>	2.

Gjutgods af annan metall än jern.

Tillverkning af sådant gods uppgifves vara åstadkommen till följande belopp:

	Centner.	æ .	ort.
Vid <i>Mohögs</i> Mekaniska verkstad i Vesternorrlands Län.....	65.	85.	—
» <i>Köpings</i> d:o d:o	66.	—	—
» <i>Torshammars</i> Manufakturverk i Vestmanlands Län	111.	57.	75.
» <i>Motala</i> Mekaniska verkstad.....	1,125.	56.	—
	<u>Summa 1,368.</u>	98.	75.

1) Hæri är inberäknadt ett till 10 centner 49 æ 71 ort uppgående belopp effekter, tillverkade af s. k. pinsback.

Bly

har blifvit tillverkad till följande belopp:

	Centner.	ƒ.	ort.
Vid <i>Sala</i> Silfververk	644.	77.	—
» <i>Löfåsen</i> i Kopparbergs Län	117.	—	65.
	<hr/>		
	Summa 761.	77.	65.

I detta belopp är inberäknad allenast den uppgifna tillverkningen af så kalladt friskbly. Beträffande tillverkningen af verkbley, finnes sådan för året uppgifven endast från f. d. 5:te Bergmästare-Distriktet, der denna tillverkning uppgått till 1,497 centner 45 ƒ vid Kafveltorps hytta i Ljusnarbergs Socken och Örebro Län.

För öfrigt torde böra omförmålas, att blyglete, som synes vara ernad att såsom sådan afyttras och att ej dessförinnan reduceras, blifvit tillverkad vid *Sala* Silfververk till ett belopp af 12 centner 70 ƒ.

Afrad är bestämd att utgå vid *Löfåsen* med $\frac{1}{30}$ af tillverkningen. Den öfriga tillverkningen har varit afradsfri.

Blyplåt.

Häraf har tillverkats:

	Centner.	ƒ.
Vid <i>Skultuna</i> i Vestmanlands Län	11.	24.
	<hr/>	
	Summa 11.	24.

Zink.

Af de Bolaget *La Vieille Montagne* tillhöriga grufvor inom Åmmebergs malmfält, beläget dels i Lerbäcks och Hammars Socknar i Örebro Län, dels i Godegårds Socken i Östergötlands Län, hafva, jemnte ett ur den vunna malmen erhållet, till 52,722 centner angifvet belopp blymalm, uppfordrats 926,880 centner zinkmalm. Ur denna malm äro utsofrade 214,632 centner stuffblende, hvarjemnte i vaskverk blifvit behandlade 707,976 centner fattigare zinkmalm, af hvilken erhållits 263,616 centner koncentreradt vaskblende. Af dessa belopp blende hafva 253,889 centner blifvit rostade och lemnat 232,014 centner rostadt blende, innehållande omkring 42% metallisk zink. Dessutom hafva upphemtats ur *Svartgrufvan* i Kopparbergs Län 600 centner samt ur *Kafveltorps grufvor* i Örebro Län 1,226 centner och ur *Valdemarsgrufvan* i sistnämnda Län 11,500 centner zinkmalm.

Metallisk zink har icke blifvit inom Riket tillverkad.

Kobolt.

Förutom det, enligt uppgift å sidan 23 i Gladhammars grufvefält inom Calmar Län brutna belopp koboltmalm, hvilket icke, såvidt anmaldt är, undergått någon vidare bearbetning inom Riket, har vid *Tunaberg* i Södermanlands Län, af kobolthaltigt gods från Tunabergs koppargrufva, genom stampning och vaskning erhållits renad koboltmalm till ett belopp af 1,061 ƒ, af hvilket belopp i afrad erlagts $\frac{1}{30}$.

Brunsten.

Af det, enligt uppgift å sid. 23, ur *Spearyds* och *Hohults* grufvor i Jönköpings Län erhållna be-
lopp brunsten hafva genom förmalning blifvit pulveriserade 1,900 centner.

Svafvel.

Tillverkningen här af har utgjort:

	Centner.
Vid <i>Falu</i> Svafvelverk	3,446.
	Summa 3,446.

Afrad har erlagts med $\frac{1}{30}$ af tillverkningen.

Kopparvitriol.

Tillverkningen här af har utgjort:

	Centner.	R.
Vid <i>Falu</i> Vitriolverk	4,164.	47.
	Summa 4,164.	47.

Afrad har erlagts med $\frac{1}{30}$ af tillverkningen.

Jernvitriol.

Tillverkningen här af har utgjort:

	Centner.	R.
Vid <i>Dylta</i> Vitriolverk i Örebro Län	588.	80.
» <i>Ölands</i> d:o i Calmar Län	2,410.	60.
» <i>Lowers</i> d:o i d:o d:o (från år 1876)	1,686.	40.
	Summa 4,685.	80.

Afraden är bestämd till $\frac{1}{30}$ af tillverkningen.

Rödfärg.

Tillverkningen här af har utgjort:

	Centner.	R.
Vid <i>Falu</i> Rödfärgsverk	28,104.	—
» <i>Silbergs</i> d:o i Kopparbergs Län	2,230.	—
» <i>Ridkärrs</i> d:o i Örebro Län	654.	—
» <i>Dylta</i> d:o i d:o d:o	3,614.	40.
» <i>Ölands</i> d:o i Calmar d:o	554.	—
	Summa 35,156.	40.

För *Silbergs* rödfärgsverk har åtnjutits frihetsår. För öfriga här nämnda verk är afraden bestämd till $\frac{1}{30}$ af tillverkningen.

Alun.

Häraf äro tillverkade:

	Centner.	℔.
Vid <i>Latorps</i> Alunverk i Örebro Län	2,825.	40.
» <i>Ölands</i> d:o i Calmar d:o	4,420.	—
» <i>Lowers</i> d:o i d:o d:o (från år 1876)	1,142.	40.
» <i>Andrarums</i> d:o i Kristianstads Län	1,228.	8.
	Summa	9,615. 88.

Blyerts.

Häraf hafva åstadkommits:

	Centner.	℔.
Vid <i>Fagersta</i> Blyertsverk i Vestmanlands Län	1,394.	50.
» <i>Norbergs</i> d:o i d:o d:o	290.	60.
	Summa	1,685. 10.

Porfyr.

Några arbeten häraf hafva under året icke blifvit åstadkomna.

Marmor.

Vid *Kolmårdens* Marmorbruk i Östergötlands Län hafva arbeten häraf blifvit förfärdigade till ett värde af 8,747 kronor 58 öre, och dessutom rå marmor afyttrats till ett värde af 252 kronor 31 öre; hvarjemnte uppgifvits, att vid *Clastorps* Marmorbruk i Södermanlands Län dylika arbeten åstadkommits till ett värde af 7,000 kronor; utgörande dessa värdebelopp tillsammans 15,999 kronor 89 öre.

Stenkol.

Häraf hafva blifvit uppbrutna:

		Kubikfot.
Vid <i>Höganäs</i> i Malmöhus Län:		
af sorten N:o 1	570,171.	
» » N:o 2	1,198,685.	
» » N:o 3	419,316.	2,188,172.
» <i>Vallåkra</i> Bolags Stenkolsfält i samma Län	1,253,100.	
» <i>Kroppps</i> d:o d:o i samma Län	783,285.	
» <i>Eslöfs</i> d:o d:o vid Stabbarp i samma Län	7,926.	
» <i>Boserups</i> d:o d:o i samma Län:		
af sorten N:o 1	50,000.	
» » N:o 2	4,000.	54,000.
» <i>Skromberga</i> Stenkolsfält i Ekeby Socken i samma Län	201,954.	
	Summa	4,488,437.

I öfverensstämmelse med hvad nu blifvit omförmäldt, äro de under bruksåret 1877 åstadkomna bergverksprodukter i nedanstående tabell, Lit. G., summariskt för hvarje slag, upptagna; varande äfven, för jemnförelse härutinnan, produktionsbeloppen under de fyra nästföregående åren i tabellen införda.

Lit. G.

Bergverksprodukter, åren 1873—1877.

	1873.	1874.	1875.	1876.	1877.
Jernmalm, Bergmalm..... Centner	19,458,338.90	21,692,998.11	18,996,654.32	18,528,504.50	17,252,940.10
Do Sjö- och Myr-malmer »	126,146.65	101,122.05	351,353.60	211,787.93	127,557.55
Tackjern, oberäknadt gjutgods, tillverkad vid masugnarna..... »	7,987,646.28	7,575,388.47	8,083,550.57	8,109,408.83	7,913,183.99
Gjutgods, tillverkad vid masugnarna..... »	145,486.75	137,389.94	162,948.90	182,439.02	192,096.63
Gjutgods, tillverkad genom tackjerns omsmältning..... »	355,863.46	406,676.71	407,579.48	415,994.26	393,875.66
Stångjern..... »	4,125,915.29	3,943,871.92	4,466,354.53	4,997,285.30	5,288,900.36
Stål..... »	399,599.31	539,866.34	503,127.22	566,216.80	523,497.01
Jern- och Stål-manufaktur..... »	891,307.7210	805,146.81	899,708	929,147.30	929,076.19
Silfver- och Bly-malmer..... »	231,732.80	287,026.90	262,046.60	221,647.60	209,815.80
Guld..... ₰	13,3555	7,5623	9.83	14.5508	10.1645
Silfver..... »	1,659.82	1,740.4104	1,733.64	1,877.34	2,002.16
Kopparmalm..... Centner	905,934.31	678,316.51	700,853.40	659,390.38	666,796.56
Koppar..... »	26,152.46	22,573.75	22,467.53	21,201.85	17,224.65
Nickelmalm..... »	89,075	106,580	183,235	177,917	142,390
Nickelsten..... »	1,287.05	1,072	1,240.85	1,035.25	1,441.50
Nickelspeis..... »	—	619	568.49	790.08	592.35
Nickelkoppar..... »	451.72	328.26	—	220.08	946.13
Messing..... »	5,374.6550	5,986.80	5,735.4773	5,246.6771	6,003.8205
Kopparsmide..... »	5,258.4925	5,144.7850	5,197.8944	6,698.1535	6,395.02
Gjutgods af annan metall än jern..... »	1,086.8120	1,198.87	792.75	759.04	1,368.9875
Bly..... »	572.08	1,318.84	1,300.09	1,007.98	761.7765
Blyplåt..... »	—	—	—	—	11.24
Zinkmalm..... »	1) 635,631	1) 663,364.50	1) 744,388	1) 835,692	1) 940,206
Koboltmalm..... »	391.31	959.58	1,739.23	2,368.89	3,595.32
Koboltmalm, renad..... ₰	1,005	706	733	987	1,061
Brunsten..... Centner	7,190	15,086	19,998	15,816	19,272
Svafvelkis..... »	60,009	90,445	70,932	42,513	41,796
Svafvel..... »	8,291.73	6,434.53	6,105	4,502	3,446
Kopparvitriol..... »	2,439.37	3,791.60	4,661.84	6,735.28	4,164.47
Jernvitriol..... »	10,901.20	11,023.40	9,529.40	5,146.80	4,685.80
Rödfärg..... »	33,352.10	31,260	33,815.60	39,900.52	35,156.40
Alun..... »	13,755.04	12,945.52	11,610.50	11,128.60	9,615.88
Blyerts..... »	1,552	915	915	621.45	1,685.10
Marmor..... till värde i Kronor af	19,463.23	17,974.26	19,463.57	20,104.12	15,999.89
Stenkol..... Kubikfot	2,406,486	2,729,610	3,066,981	3,694,074	4,488,437

1) Från beloppet uppfördrad zinkmalm är här afräknadt ett belopp ur samma malm utsofrad blymalm.

5:o. Arbetskraft.

Vid bergverks- och bruks-rörelsen hafva, enligt de uppgifter, som derom inkommit, under året varit använda 27,263 arbetare, såsom i följande tabell, Lit. H, finnes närmare angifvet.

Lit. H.

Antal arbetare, använda vid bergverks- och bruks-rörelsen, året 1877.

	Jerngrufvorna.				Jernverken.					Andra verk med tillhörande grufvor.				Summa Summanr.
	Ständiga.	Tillfällige.	Qvarnar och barn.	Summa.	Masugnarna.	Stångjernsverken.	Manufakturverken och Gjuterierna.	Ej klassificerade.	Summa.	Guld-, Silver- och Bly-verken.	Kopparverken.	Åtskilliga andra.	Summa.	
Norrbottns Län	—	3	—	3	64	85	42	—	191	—	—	—	—	194
Vesterbottns »	—	—	—	—	41	41	48	13	143	—	—	—	—	143
Vesternorrlands »	—	—	—	—	95	191	139	59	484	—	—	2	2	486
Jemtlands »	—	10	—	10	8	5	12	—	25	—	51	—	51	86
Gefleborgs »	200	43	76	319	535	805	357	27	1,724	—	—	—	—	2,043
Upsala »	393	16	21	430	177	408	46	11	642	—	—	—	—	1,072
Stockholms Län och Stad	255	23	120	398	63	150	527	—	740	—	—	—	—	1,138
Kopparbergs Län	650	65	49	764	810	890	435	17	2,152	22	430	266	718	3,634
Vestmanlands »	626	—	25	651	384	984	505	38	1,911	—	—	185	185	2,747
Sala Bergshauptmans Distrikt	—	—	—	—	—	—	—	—	—	223	—	—	223	223
Örebro Län	1,117	243	77	1,437	996	1,358	281	—	2,635	—	147	797	944	5,016
Skaraborgs »	—	—	—	—	20	39	220	—	279	—	—	—	—	279
Vermlands »	664	65	32	761	554	1,257	620	—	2,431	—	—	—	—	3,192
Elfsborgs »	—	—	—	—	48	112	113	—	273	—	—	—	—	273
Göteborgs och Bohus Län	—	—	—	—	—	—	529	—	529	—	—	—	—	529
Södermanlands Län	167	8	—	175	124	57	267	—	448	—	22	21	43	666
Östergötlands »	67	8	—	75	105	829	354	2	1,290	—	580	558	1,138	2,503
Calmar »	—	—	—	—	67	209	374	—	650	—	79	82	161	811
Jönköpings »	32	16	—	48	181	158	155	—	494	—	—	85	85	627
Kronobergs »	—	2	—	2	12	71	149	—	232	—	—	—	—	234
Blekinge »	—	—	—	—	—	25	247	—	272	—	5	14	19	291
Kristianstads »	—	—	—	—	—	—	114	—	114	—	—	37	37	151
Malmöhus »	—	—	—	—	—	—	232	—	232	—	—	693	693	925
Summa	4,171	502	400	5,073	4,284	7,674	5,766	167	17,891	245	1,314	2,740	4,299	27,263

hvarjemnte vederbörande Bergmästare uppgifvit, att den arbetskraft, som blifvit använd för upptagandet af det inom Jönköpings och Kronobergs Län upphemtade, här ofvan angifna belopp sjö- och myr-malmer, vore att anse såsom motsvarande 1,964 mansdagsverken.

I afseende å olycksfall, timade bland de vid bergverken under året sysselsatte arbetare, har blifvit anmäldt: att, inom Kopparbergs Län, i Stora Kopparbergs grufva en person genom fall från stege omkommit, och att en person genom skott blifvit skadad till synförmågan; att vid Bisberget en person genom fall från en bro ljutit döden samt tre personer under arbete blifvit skadade, men återställde; att, inom Vestmanlands Län, i Sala grufva två arbetare nedfallit i en sänkning, hvarvid de blifvit så illa skadade, att de till följd deraf affidit, i Örlingsgrufvan en person genom fall från en stegbro blifvit dödad, och i samma grufva en person blifvit skadad, men återställd, i Granrotsgrufvan tre personer blifvit skadade, men återställde, samt i Spetalsgrufvan en person blifvit skadad, men återställd; att, inom Örebro Län, i Djupgrufvan i Dalkarlsberget en person blifvit ihjelslagen af en från grufvans tak nedfallande sten, och i Svartviksgrufvan i Ljusnarsbergs Socken en arbetare blifvit lindrigare skadad; att, inom Vermlands Län, i Nordmarks grufvor en person blifvit svårt skadad genom fall i grufva, men sedermera återställd, i Tabergs grufvor en person blifvit lindrigare skadad, i Finnmosse grufvor en person blifvit lindrigt skadad, i Persbergs grufvefält, i Storgrufvan två personer skadats, den ene genom fall till grufvans botten och den andre genom ras, i Alabamagrufvan två personer skadats vid slagning på en efterlemnad »dola«, som exploderade, i Krangrufvan en person skadats af ett skott, vid Skärstöten en person skadats genom fall till grufvans botten, och en person ljutit döden genom explosion af en af honom i grufvestugan släppt oljeflaska, vid sprängning ofvan jord en person dödats likaledes genom explosion af en nedfallande oljeflaska, samt att genom olyckshändelse under blåsning i Kärnshyttan en person omkommit; inom Södermanlands Län: i Kantorpsfältet vid rensning af ett band tre personer skadats, af hvilka en affidit till följd af den erhållna skadan, och vid framrullande af ett malmstycke en person fått ena benet afbrutet; inom Östergötlands Län, i Nartorps grufvefält en person ihjelslagits af en från grufvans tak nedfallande sten; varande alltså antalet af dem, som genom omförmälda olyckshändelser blifvit skadade, trettiotre, af hvilka elfva till följd af de lidna skadorna ljutit döden.

Enligt inkomna uppgifter, hafva vid bergverks- och bruks-driften under året varit begagnade 161 ångmaskiner¹⁾, af hvilka 105 vid grufvorna, nemligen 5 i Gefleborgs Län, 5 i Upsala Län, 3 i Stockholms Län, 9 i Kopparbergs Län, 30 i Vestmanlands Län, 20 i Örebro Län, 1 i Vermlands Län, 4 i Södermanlands Län, 7 i Östergötlands Län, 3 i Calmar Län, 1 i Jönköpings Län, 16 i Malmöhus Län och 1 i Kristianstads Län; 7 vid masugnsdriften, nemligen 1 i Gefleborgs Län, 3 i Upsala Län, 1 i Stockholms Län, 1 i Vestmanlands Län, 1 Örebro Län; 38 vid stångjerns- och manufaktur-verken, nemligen 2 i Vesternorrlands Län, 3 i Gefleborgs Län, 6 i Upsala Län, 1 i Stockholms Län, 2 i Kopparbergs Län, 3 i Vestmanlands Län, 10 i Örebro Län, 2 i Vermlands Län, 6 i Calmar Län, 1 i Jönköpings Län och 2 i Blekinge Län; samt 11 vid andra verk, nemligen 2 i Vesternorrlands Län, 1 i Gefleborgs Län, 2 i Vestmanlands Län, 1 i Jönköpings Län, 3 i Malmöhus Län, 1 i Kristianstads Län och 1 i Göteborgs och Bohus Län.

¹⁾ Endast i afseende å 30 af dessa är lemnad uppgift om maskinkraftens storlek, hvilken för sagda 30 maskiner motsvarar tillsammans 439.5 hästkrafter.

6:o. Inmutningar och Hvilostånd.

På sätt nedanstående tabell närmare utvisar, hafva under året af vederbörande tjenstemän blifvit utfärdade 800 mutsedlar å följande mineralanledningar, nemligen:

Lit. I.

Mutsedlar, utfärdade året 1877.

	Jernmalm.		Guld-, Silver- och Bly-malm.	Kopparmalm.	Nickelmalm.	Mangannalm.	Zinkmalm.	Svafvelkis.	Koboltmalm.	Blyertz.	Varp.		Summa.
	Bergmalm.	Sjö- och Myr-malm.									Jern.	Andra.	
1:o) <i>Å nyupptäckta fyndigheter:</i>													
Af Bergshauptmannen vid Sala Silfververk	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
» Bergmästaren i Norra Bergmästare-Distriktet	6	—	—	8	9	—	—	2	—	—	—	—	25
» D:o i Gefle—Dala Bergmästare-Distrikt med Vestmanlands Län	24	—	3	19	4	—	1	—	—	—	—	—	51
» D:o i Östra Bergmästare-Distriktet med Östergötlands och Calmar Län	14	—	—	5	7	—	3	—	—	—	—	—	29
» D:o i förra Femte Bergmästare-Distriktet	15	—	11	2	—	—	5	—	—	—	—	—	33
» D:o i förra Sjette d:o	2	1	—	4	—	—	41	—	2	—	—	—	50
» D:o i Vestra d:o	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11
» D:o i Södra d:o	—	—	—	1	—	5	—	1	—	—	—	—	7
Summa	72	1	15	39	20	5	50	3	2	—	—	—	207
2:o) <i>Å förut inmutade fyndigheter:</i>													
Af Bergshauptmannen vid Sala Silfververk	—	—	7	—	2	—	—	—	—	—	—	—	9
» Bergmästaren i Norra Bergmästare-Distriktet	18	—	8	3	—	—	—	—	—	—	—	—	29
» D:o i Gefle—Dala Bergmästare-Distrikt med Vestmanlands Län	203	—	14	17	14	—	10	3	—	1	—	4	266
» D:o i Östra Bergmästare-Distriktet med Östergötlands och Calmar Län	35	—	—	6	—	—	1	—	—	—	—	—	42
» D:o i förra Femte Bergmästare-Distriktet	52	—	26	13	—	—	1	—	—	—	—	—	92
» D:o i förra Sjette D:o	26	3	1	7	—	24	10	2	—	—	—	—	73
» D:o i Vestra D:o	24	—	37	8	1	—	2	—	—	—	—	—	72
» D:o i Södra D:o	9	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	10
Summa	367	3	93	54	18	24	24	5	—	1	—	4	593
Summa summarum	439	4	108	93	38	29	74	8	2	1	—	4	800

och har hvilostånd meddelats för 1,315 grufvor, nemligen:

Lit. K.

Hvilostånd, meddelade året 1877.

	Jernmalm.	Guld-, Silver- och Blymalm.	Kopparmalm.	Nickelmalm.	Svafvelkis.	Kobolmalm.	Wismutmalm.	Manganmalm.	Stenkol.	Summa.
Af Bergmästaren i Norra Bergmästare-Distriktet.....	3	—	15	1	—	—	—	—	—	19
» D:o i Gefle—Dala Bergmästare-Distrikt med Vestmanlands Län.....	177	—	4	1	—	3	7	—	—	192
» D:o i Östra Bergmästare-Distriktet med Östergötlands och Calmar Län.....	47	—	25	—	1	—	—	—	—	73
» D:o i förra Femte Bergmästare-Distriktet.....	113	17	15	—	—	—	—	—	—	145
» D:o i förra Sjetta D:o.....	139	—	3	—	—	—	—	24	—	166
» D:o i Vestra D:o.....	47	—	—	—	—	—	—	—	—	47
» D:o i Södra D:o.....	11	—	1	13	16	—	—	42	590	673
Summa	537	17	63	15	17	3	7	66	590	1,315

Uppgifna antalet utmål, som under året varit under hvilostånd, hvarom uppgifterna emellertid från vissa Bergmästare-Distrikt icke äro fullständiga, har deremot utgjort 1,361, af hvilka 802 tillhört jerngrufvor, hvarjemnte hvilostånd förmälts äfven hafva åtnjutits för 3,641 med utmål icke försedda områden, af hvilka, såvidt af de inkomna uppgifterna kunnat utrönas, 400 varit inmutade för vinnande af jernmalm.

7:o Förändringar genom anläggning eller nedläggande af verkstäder.

Under kalenderåret 1877 hafva resolutioner blifvit utfärdade rörande anläggning af:

En masugn vid *Edsvalla* bruk i Nors Socken och Vermlands Län;

Adelsfors stångjerns- och jernmanufaktur-verk i Sjösås Socken och Kronobergs Län;

Vesterås gjuteri och mekaniska verkstad i Vesterås stad;

Hernösands spikfabrik i Säbro Socken och Västernorrlands Län;

Ulfva gjuteri i Bälinge Socken och Upsala Län;

Två masugnar, ett Bessemerverk, en Martinsugn, sex Lancashirehärdar samt valsverk för plåt och stångjern, allt under benämning af *Domnarfvets* jernverk, i Stora Tuna Socken och Kopparbergs Län;

Mohögs mekaniska verkstad i Sköns Socken och Vesternorrlands Län;

Kristinedals mekaniska verkstad i samma Socken och Län;

Fem Lancashirehärdar, en mumblingshammare samt smältstycks- och fin-valsverk vid *Sörfors* bruk i Attmars Socken och Vesternorrlands Län;

Och har under samma år hos Collegium anmälan blifvit gjord angående nedläggning af:

Gryttjens och *Johannisfors* stångjernsverk i Attmars Socken och Vesternorrlands Län.

Collegium framhärdat med djupaste vördnad,

Stormäktigste, Allernådigste Konung:

Eders Kongl. Maj:ts

underdånigste, tropligtigste
tjenare och undersåtar,

C. FR. WÆRN.

S. J. STENBERG.

Stockholm den 10 December 1878.

Frans Anton Crælius.

